

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 6, 21
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Šiuo metu bepiločių orlaivių naudojimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas ir žemiau nurodyti Europos Sąjungos (toliau – ES) reglamentai. Atsižvelgiant į tai ir siekiant užtikrinti teisėkūros sistemiskumo ir ekonomiškumo principų taikymą, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 6, 21 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektu (toliau – įstatymo projektas) siūloma patikslinti įstatymo nuostatas, kuriomis reguliuojamus klausimus reglamentuoja ES reglamentai.

Pažymėtina, kad Reglamento (ES) Nr. 2019/947¹ 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad šis reglamentas taikomas nuo 2020 m. gruodžio 31 d. *De jure* susidarė tokia situacija, kad nors šis reglamentas ir yra tiesioginio taikymo ES teisės aktas, Lietuvoje nepaskirta kompetentinga institucija už jo įgyvendinimą.

Reglamente (ES) Nr. 2018/1139² yra nustatyti esminiai reikalavimai, taikomi bepiločiams orlaiviams. Kompetentinga institucija šio reglamento įgyvendinimui pagal Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 3 punktą yra paskirta viešoji įstaiga Transporto kompetencijų agentūra (toliau – Agentūra). Tuo tarpu bepiločių orlaivių naudojimo ir nuotolinių pilotų kvalifikacijos taisyklės ir tvarka, naudotojų ir sertifikuotų bepiločių orlaivių registracijos nuostatos, taip pat veiklos rizikos vertinimo taisyklės ir kiti reikalavimai, kaip pavyzdžiui, minimalaus nuotolinių pilotų amžius reikalavimai, yra detalizuoti būtent Reglamente (ES) Nr. 2019/947.

Siekiant užtikrinti teisinio reguliavimo sistemingumą, kompetentinga institucija taipogi ir už Reglamento (ES) Nr. 2019/947 įgyvendinimą siūloma paskirti Agentūrą. O kadangi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta, kad viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami tik įstatymais<...>, atitinkamus pakeitimus siūloma įtvirtinti būtent Aviacijos įstatyme.

Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2019/947 17 straipsnio nuostatomis, valstybės narės turi paskirti vieną ar daugiau subjektų kaip kompetentingą instituciją, kuri vykdytų šio reglamento 18 straipsnyje nurodytas funkcijas, susijusias su šio reglamento reikalavimų ir nuostatų vykdymo užtikrinimu. Šio reglamento 14 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad valstybės narės sukuria ir tvarko tikslios registracijos sistemas, kuriose registruojami bepiločiai orlaiviai, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir bepiločių orlaivių naudotojai, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Aviacijos įstatymo 3 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad bepiločiams orlaiviams netaikomos įstatymo III skyriaus nuostatos, apimančios orlaivių registravimo, ženklinimo ir saugos reikalavimus, o šiems orlaiviams projektavimo, gamybos, registravimo, techninės priežiūros, tinkamumo skraidyti, naudojimo ir pilotavimo reikalavimus nustato Lietuvos transporto saugos

¹ 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos

² 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91

administracija. Taip pat Aviacijos įstatymo 12 straipsnyje nustatyta, kad bepiločių orlaivių naudojimui Lietuvos Respublikoje netaikomas reikalavimas juos registruoti Lietuvos Respublikoje.

Šiuo metu Aviacijos įstatyme nenumatyta, kad kažkuri iš institucijų vykdo Reglamente (ES) Nr. 2019/947 nurodytos kompetentingos institucijos ir vykdo Reglamente (ES) Nr. 2019/947 nurodytą sertifikuojamų bepiločių orlaivių ir bepiločių orlaivių naudotojų registraciją./

Taip pat Aviacijos įstatyme nėra numatyta, kas turi bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu teikti informaciją apie bepiločiams orlaiviams nustatytas geografines zonas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad Agentūra vykdo Reglamente (ES) Nr. 2019/947 nurodytos kompetentingos institucijos, atsakingos už šio reglamento 18 straipsnio a–e ir g–m dalių vykdymą, funkcijas, o taip pat ir Reglamente (ES) Nr. 2019/947 nurodytą sertifikuojamų bepiločių orlaivių ir bepiločių orlaivių naudotojų registraciją.

Taip pat įstatymo projektu siūloma papildyti Aviacijos įstatymo 21 straipsnį 3 dalimi ir numatyti, kad Reglamente (ES) Nr. 2019/947 nurodytos kompetentingos institucijos, atsakingos už šio reglamento 18 straipsnio f dalies vykdymą funkcijas atliktų susisiekiimo ministro paskirtas juridinis asmuo, turintis atitinkamą oro navigacijos paslaugų teikėjo pažymėjimą, t. y. VĮ „Oro navigacija“.

Nustačius tokį teisinį reguliavimą, būtų užtikrintas tinkamas ir svarbiausia, savalaikis Reglamento (ES) Nr. 2019/947 nuostatų įgyvendinimas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo nuostatų įgyvendinimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruoja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą bus naikinamas Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 23 d. įsakymas Nr. 4R-17 „Dėl Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių patvirtinimo“,

Agentūra turės priimti teisės aktus, detalizuojančius bepiločių orlaivių registracija ir kitus teisės aktus, kurie pagal Reglamentą (ES) Nr. 2019/947 priskirti kompetentingai institucijai.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados
Vertinimų ir išvadų nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis
Reikšminiai žodžiai yra „orlaivis“, „bepilotis orlaivis“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.

Teikia
Seimo narys

Andrius Kupčinskas